

Отъ тази таблица се вижда, че срѣдното отъ петѣтъ години производство отъ тютюна достига 1882254 килограми. Най-голѣмо е било производството отъ казаното растение, прѣзъ разгледванитѣ петъ години въ 1889 г., а най-малко — въ 1890 г., т. е. въ сѣмната година, въ която е билъ най-слабъ уражъ и отъ зърненитѣ храни. Прѣзъ 1892 и 1893 години, произведеното количество тютюнъ е било почти еднакво. Разгледано тютюво-производството по окрѣзи се оказва, че въ най-голѣмъ размѣръ се обработва това растение въ окрѣзитѣ Хасковски, Кюстендилски, Пловдивски и Силистренски, а въ най-малкъ — въ Ломски, Софийски и Тръвски. Съ производство на тютюнъ отъ 50 до 100 хиляди килограми въ годината сѣ окрѣзитѣ: Т.-Пазардѣвски, Търновски, Шуменски, Ст.-Загорски, Варненски и Разградски; отъ 20 до 50 хиляди килограми — Русенски и съ по-малко отъ 20 хиляди килограми — останалитѣ 11 окрѣга. Отъ общото количество тютюнъ, което се добива ежегодно въ Княжеството 72.7% даватъ окрѣзитѣ Хасковски, Кюстендилски, Пловдивски и Силистренски; 22.6% — окрѣзитѣ, които произвеждатъ отъ 50 до 100 хиляди килограми въ годината и останалата частъ — 4.7% — въ другитѣ 12 окрѣга. Въ окрѣзитѣ на югъ отъ Балкана, производимото се количество тютюнъ въ годината съставлява 50.7% отъ всичкото въ Княжеството, а въ окрѣзитѣ на Сѣверна България — 49.3%. Половината отъ тютюна — 52.7%, който се ражда въ Сѣверна България, излиза въ окрѣзитѣ Силистренски и Кюстендилски, а отъ количеството, добиваемо въ Южна България — 64.7% произвежда населението отъ Хасковски окрѣгъ.

Отъ всичко изложено до тукъ по обработването на индустриалнитѣ и търговски растения у насъ се вижда, че по-голѣмата частъ отъ тѣхъ и при това въ по-значителенъ размѣръ се обработватъ въ окрѣзитѣ на Югъ отъ Балкана. Ще рѣче, прочее, че населението въ тия окрѣзи е обърнало повече внимание върху културата на тия растения, отколкото това въ Сѣверна България, или пъкъ, че климатическитѣ условия и почвата въ Тракия повече благоприятствуватъ за обработването имъ.

д) Лозарство.

При разгледването, какъ се е разпрѣдѣлила земята въ Княжеството по пригодността ѝ къмъ различнитѣ отрасли въ земледѣлието (стр. 242) видѣхме, че пространството на лозята въ България достига 90380 хектари. Това пространство на лозята, както и разпрѣдѣлението имъ по окрѣзи и околии е за прѣзъ 1892 год. Къмъ края обаче на 1895 год., общото количество на покрититѣ съ лозя пространства въ Княжеството, спорѣдъ издаденитѣ отъ Министерството на Земледѣлието и Търговията, отдѣление за земледѣлието, „Изложение за състоянието на лозята прѣзъ 1895 година“ и *Рапорта на помощника началника на сжищото отдѣление* г. Гудевъ, възлиза на 101051 хектари¹⁾. Въ окрѣзитѣ и околинитѣ разпрѣдѣлението на лозята прѣзъ казаната година е било, както слѣдва:

¹⁾ Въпроситѣ: „Изложение“ и „Рапортъ“ сѣ издадени прѣзъ 1896 год.